

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TARNAVA MICA

INSERATE

Conform regulamen. de a-
plicare a tarifului comer-
cial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foile înscrise în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 250 Lei

Pe 6 luni . . . 150 Lei

Pentru străinătate 750 Lei

Foile bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Hristos-Rege

(ivo). An de an ultima Duminecă a lunii Octomvrie, luna în care muncitorul și-a strâns roadele câmpului în cămările sale, putându astfel și trebuind să aducă laudă Aceluia, care toate le stăpânește și tuturor le împarte spre folos, Biserica romano-catolică, ce știe atât de bine să se adapteze în ritul său exigențelor noui ale vremii, apropiindu-se tot mai aproape de sufletul credincioșilor, prăznuiește sărbătoarea lui Hristos Rege, cu pompă deosebit de mare.

Instituită prin enciclica *Quas primas* din 1925 de marele Pius al XI-lea, sărbătoarea aceasta e de cea mai mare importanță mai ales pentru zilele de astăzi, când indivizi și neamuri întregi proslăvesc și cinstesc adeseori nu pe Hristos, ci chipuri cioplite. Noi proclamăm în fața lumii întregi că Hristos e Rege.

1. E rege al individului, căci El ne-a făcut pe toți. El ne dă viața, El ne dă hrana de toate zilele și El ne-a răscumpărat din robia păcatului cu prețul vieții sale pământești. Și vrea ca fiecare om să-și recunoască în El pe supremul său binefăcător, pe supremul său stăpân și să se pună trup și suflet în slujba lui. Vrea ca fiecare să fie un alter-ego al său, o copie cât mai fidelă a Sa și ne pune la dispoziția fiecăruia toate mijloacele necesare pentru realizarea acestui scop. Cât de puțini însă sunt aceia care-L urmează întru toate! Puțini, dar aleși!

2. E rege și vrea să fie rege al familiei, căci El e cel ce uneste pe soț și soție în cea mai perfectă fidelitate. El e acela care binecuvintează cu mâna preotului Său pe aceia, pe care și-i asociază la marea operă de creiere a sufletelor nemuritoare. Și vrea să rămână prezent clipă de clipă în familia creștină, și unde rămâne, acolo e raiu pe pământ, iar unde e alungat, acolo căsnicia e tad nesuferit.

3. Rege al popoarelor, căci toate sunt fiii săi, toate sunt chemate la mântuire. Înaintea Sa nu mai există popor ales, ci din toate popoarele își are fiii aleși, care-l urmează mai de aproape, urcând cu mai multă râvnă calea sfințeniei. Nu sângele, nu rasa, nu vitejia contează înaintea Lui, ci truda pe care o ai pentru mântuirea sufletului tău.

Rugă caldă să înălțăm spre tronul cerelesc, spre Regele regilor: Hristoase Isuse, fi regele iubit al inimii mele, al familiei mele, al neamului meu, al lumii întregi; și să vină cât mai în grabă împărăția Ta, care e aceea a păcii, a dreptății, a iubirii adevărate! Tu singur să fii proslăvit pe pământ și în ceruri. Toată lumea să se închine Ție, rege al iubirii! Vie împărăția Ta, vie!

Utilitariștii

de adv. Dr. Iustin Pop

Cuvântul *utilitarism* e din vocabularul eticei, căci aparține domeniului acesteia. El exprimă concepția acelor oameni, cari văd supremul bine în utilitate, adică în ceea ce este de folos.

Numai cât că folosul încă își are variațiunile lui. Folosul binelui comun e o noțiune prea onestă; astfel și utilitariștii cari caută acest folos, sunt *benigni* și de mare valoare în societatea omenească, căci ei cântăresc fapta morală după gradul ei de utilitate în binele obștesc. Ei săvârșesc ceea ce spune Cicero în scrierea lui *De officiis*, că din punct de vedere al binelui etic, adică a ceea ce este *honestum*, numai aceea este în adevăr folositor, ce este și *moral*.

Este însă și o altă categorie a utilitariștilor, cari caută utilitatea sub raportul intereselor particulare ale individului chiar și atunci, când acestea nu sunt „bineînțelese” nici chiar în accepția largă a cuvântului. Aceștia sunt utilitariștii de pură răutate, cari nu cunosc decât folosul exclusiv pentru sine cu singurul mobil: *acapararea*. Ei sunt utilitariști absolut *maligni*, pe cari trebuie să-i considerăm de hiene ale societății, cari sunt gata să răstoarne și mormintele pentru a acapara în mod hrăpăreț tot ce este binevenit insaturabilei lor poftă de câștig.

Utilitaristul malign este derivatul veritabil al egoismului de marcă grosolană, care lapădă pe om de Dumnezeu, căci își are originea în nota diabolică a omului. Astfel el este un rău, care domină societatea și amărăște viața pentru cei buni. Prejudiciile ce le cauzează utilitariștii maligni privesc în special domeniul lucrurilor materiale, care este vastul lor teren de operațiuni, unde ei caută să pună mâna lor nefastă *per nefas* pe bunul altuia, ca în felul acesta să-și constituie un apanaj criminal.

Problema utilitarismului ne duce la concluziunea, că materialismul este fatalitatea grea, care apasă asupra omului ca o soartă amară, de sub care nu se găsește scăpare, căci ea apare ca inasanabilă în lupta pentru existență. Și totuși, pare că ar fi eșire eliberatoare de sub jugul sclăviei materiale. Trebuie să lichidăm pentru totdeauna dictonul lui Terentius Varro, oricât de mare clasic ar fi fost acest scriitor roman, care preconiza principiul: *Homo sum, humani nihil a me alienum esse puto*, — inversându-i sensul așa: *Omne humanum a me alienum esse puto*. Trebuie să ne creăm o concepție solidă și de toată firmitatea vrerii noastre asupra vieții materiale. Dacă puterile celor mai mulți oameni sunt mai slabe decât tăria ispititoare

poftă de câștig, soluția cea mai logică și mai indicată este, să ocolești viața care îți necesită bunuri materiale peste măsura lipselor tale. Aceasta ocolire cere o voință tare și o concentrare completă a ei asupra propusului nostru de a sufoca poftă de câștig. Tăria voinții ni-o putem forma prin educație, în special prin autosugestiune. Este știut, că în știința medicală modernă *sugestiunea* și mai ales *autosugestiunea* este un mijloc puternic și eficace în combaterea boalelor îndeosebi psihice și mentale. Este cel mai propriu mijloc pentru gimnastizarea voinții până la gradul cel mai înalt de firmitate a ei.

Înălțându-ne voința la un grad de tărie superioară, vom putea să repudiem omenescul, să nu-i căutăm nici scuza nici justificarea, ci să-l considerăm ca și când el nici nu ar aparține omului și să facem ca *omenescul* să fie ceea ce este *superior*, nu ce este *inferior*, omenescul să fie ceea ce înalță pe om, nu ceea ce îl înjosește.

Mi-a plăcut foarte mult o frază cetită, pe care o înregistrez aci fiind așa de documentatoare în materie: „Cu ajutorul voinței, cu dezvoltarea acesteia, omul poate amuți, poate împedea funcționarea sgomotoasă a formelor de energie mai inferioare, datorită căreia omul nu-și cunoaște adevărata lui entitate și nu aude musica cerească, pentru că o supralicitează gălăgia vieții lui sensuale, a desfătărilor, a poftelor josnice, a pasiunilor și a instinctelor”.

Nu-mi pot închipui devenirea omului înspre o ființă mai bună și mai perfectă, decât modelându-și sufletul prin cultura creștină și prin autosugestiunile sale de toată ziua, de a se face tot mai independent de bunurile materiale și în același timp nizuind spre o tot mai accentuată dematerializare și spiritualizare, căci spiritul e superioritatea omului, nu mușchii, oasele și nervii, cari și așa putrezesc. Aceasta ar fi adevărata perfecționare a omului și pregătirea cea mai adecuată pentru viața de nemurire. Știința pură și așa caută să dovedească, că viața însăși nu este un proces material, ci înafară de celea materiale cooperează și altceva, ceva ce nu e element material. Materia deci încă nu-i viață, deci să ne debarasăm de ea.

La aceasta ar trebui o viețuire prea conștientă a omului asupra ființei și chemării sale. Regulele pentru așa o viețuire le are la îndemână în preceptele doctrinei creștine, pe cari însă trebuie să le urmeze cu toată inspirația, rigurositatea și cu toată concentrarea voinții. Și educația trebuie să înceapă la leagănul copilului. Ar trebui ca programul

de viață a fiecărui om să fie o adevărată *Imitatio Christi*.

Fakirii din India sunt prea cunoscuți pentru tăria voinții și concentrarea ei. Prin aceste două energii prea puternice, cari își au originea în sistemul filosofiei religioase a hindușilor, sunt explicate toate exhibițiunile prestate de ei în așa fel, că omul rămâne convins de supranaturalitatea lor ca a tot atâtor minuni, în realitate însă ele se produc pe cale naturală având explicarea științifică.

Se știe, că doctrina practică a filosofiei yoghiste este nizuința, ca prin adâncirea sufletului omul poate ajunge la orice putere miraculoasă. El poate atinge chiar facultăți supranaturale. Așa numitul *dzsogi*, un tip al brahmanilor din India, este un făcător de minunății. Regula lor este desăvârșita subjugare a poftelor trupești prin contemplațiune, pe care și-o desvoltă prin mijloace disciplinare, prin lipsă și sărăcie și prin practicarea unui aschetism hiperexagerat. Acest aschetism este de o măsură așa de grea, încât ei proprie nu duc o viață, nu gustă vreo plăcere a acesteia, ci își torturează corpul până la uciderea lui numai pentru a se scufunda în viața sufletească și în lumea de dincolo a contemplațiunii și a visului și pentru a-și concentra cugetul în orice clipă asupra formelor celor mai înalte ale existenței ținându-și departe sufletul de plăcerile dubioase ale lumii acesteia.

Și fakirul și *dzsogi* sunt figură de om. Oare creștinul cu o religie superioară tuturor celorlalte, — n'ar putea lua învățătura dela *dzsogi* și fakiri de a-și întări voința pentru a contribui la înălțarea omului și a servi idealelor creștinismului?

Credință și muncă. Da, — credință și muncă. Credință în Dumnezeu, în Rege, în Națiune; muncă întru Dumnezeu, întru Rege, întru Națiune. Altceva? Altceva, absolut nimic.

Să aducem pe Dumnezeu pe pământ, între noi oamenii, — și să nu ne cioplim zei din lut, pe cari apoi să-i ridicăm în

slava ceriului; — altfel, urmează anarhia gândului, a faptei, a vieții — în ordinea morală, în locul întâi; celelalte disordini urmează dela sine.

Regele? Da, Regele este pivotul atitudinilor noastre politico-naționale. Regele este unsul lui Dumnezeu, — e singura forță și autoritate care anihilează și echilibrează disordinea celor bine intenționați și anarhia celor răi. Regele este arbitru acestor forțe năvalnice. El este Indrumătorul. Ieșind din aceste concepte și atitudini pe cari l-le datorăm, catapiteasma ordinii și a Statului plesnește în mii de crăpături spre feliurite dezastre și ruini.

Mă întreb: ce s'ar fi ales de învățătura creștină dacă discipolii, neofiii și apostolii nu ar fi ascultat de Mântuitorul lumii întru toate? — Iuda? Da, el a rămas de exemplu pentru posteritate: nici un vânzător nu și-a încununat viața cu laurii onoarei.

Despre Națiune ce să mai vorbim? — Fiecare român are în straița înțelepciunilor sale, feliurite programe de fericire eternă a Națiunii, fie în politica internă, fie în cea externă, — deși, problema e foarte simplă. — Simplă, ca însăși Națiunea, — „altceva“ și mai puțin, în urmă de tot. (*Valeriu Bora*).

Un prieten al Românilor

Gândurile calde, aprinse pe'n soritul sol al Lăjiului, cu care d. C. N. *Negoia* (în „*Curentul*“ din 18 Oct. 1942, pag. 5) amintește simpatica figură a *Mons. Canestri*, evocă amintiri neșterse, fixate profund în inima celor ce au stat în apropierea acestui rar tip de noblețe romană.

Cu fruntea lată, boltită puțin deasupra unei fețe ce-ți impune prin maiestatea ei, pare că nicicând consului roman nu și-au retrăit mai autentic viața lor de oameni integri, în descendenți, decât în acesta, ce în loc de togă poartă sutană, dar are aceleași priviri pe care le poți desprinde de pe figurile de piatră ce străjuiesc la intrarea palatului justiției din Roma.

Numai rar justiția a format un suflet mai intransigent când e vorba de drept, ca al acestui fost profesor la Facultatea de drept canonic, consultor la Sacra Penitențieria și actual judecător la cea mai înaltă instanță bisericească: Sacra Romana Rota.

Tot ce Romanul avea mai de preț și tot ce creștinismul oferă mai atrăgător, se imbină în mintea atât de cuprinzătoare, în inima atât de caldă și în ținută atât de fermă a *Mons. Canestri*. Și-a moștenit din plin antenații și a sorbit cu sete din noua lege a împărăției creștine. Și poate tocmai fiindcă în sângele și în sufletul său este ereditate a tot ceace vechii Romani aveau mai caracteristic, imboldul firii l-a făcut un nedesmintit prieten al Românilor.

I-a cunoscut de mult, și în timp de război, când soldat italian a întâlnit regimentele ardelenesti din armata austro-ungară, și mai ales când i-a avut în apropiere, ani mulți, în sălile de cursuri dela Propaganda Fide și în îndelungatele conversații sub umbra pinilor de pe Gianicolo sau pe drumurile pietroase ale Castelgandolfului. Dar mai ales camera lui simplă de duhovnic, a fost martora legăturii ce se stringea tot mai mult între inima aleasă a venerabilului prelat și între sufletul de tineri Români ce mergeau pe marginea Tibrului să-și însușiască știință și să fure lumină.

Căți nu s'au împărtășit din spiritul lui de statornic luptător pentru tot ce e mare și sfânt, și din bogăția lui sufletească și materială căți nu au fost ajutați? Mai ales Români care l-au stimat și iubit încât a devenit „Moșui“ lor.

Această dorință de a fi aproape de Români, l-a împins să facă — cu toate multiplele-i ocupații — și pe duhovnicul la Colegiul Pio Romano.

Pe Români îi cunoaște, istoria lor o știe pe de rost, cântările lor le ascultă cu drag, și nu se simte mai bine decât atunci când în preajmă-i este vreun Român. Vila lui dela Marino își deschide porțile cu zgomot și figura zâmbitoare a „Moșului“ aleargă grăbită în întâmpinarea Românului ce-l caută acolo,

FOIȚA „UNIRII“

Conferințele preoțești

Transcriu convocarea, decursul, concluziile, cum și hotărârile unei conferințe preoțești, ca să judece fiecare dacă e bine sau nu. Și cred că se vor hotărî mai mulți să facă asemenea, chiar dacă unii confrăți nu ar simpatiza conferințele preoțești.

1) Convocator.

On. în Hristos Frate, Pe ziua de 14 Sept. a. c. binevoiește a veni să-ți ridici salariul pe luna August, cum și alocația pentru copii pe April—Iulie.

Cu aceasta ocazie aș dori să facem o conferință preoțească, stând de vorbă despre *Cina cea de Taină* și să tragem toate învățămintele și îndatoririle pe cari ni le impune Domnul când zice, după întemeierea sf. liturgii: „aceasta să o faceți și voi întru pomenirea mea“.

Cred că sunteți de acord ca cu această ocaziune să servim în sobor sf. liturgie pentru sufletul marelui Vlădică Ioan Vancea mort acum sunt 50 ani. Deci convoc pe ziua de 15 Sept. ora 9 a. m. conferința preoțească cu programul: 9—10 sf. liturgie, 10—12 Discuție asupra Cinei celei de Taină. Ca să putem discuta, Vă rog să recitiți și meditați bine întemeierea Cinei de Taină, descrisă de sf. Evangeliști Mat. 26, 17, Marcu 14, 12, Luca 22, 7, Ioan 13, 4.

2) *Sedința* se începe cu cuvântul Proto-popului:

Venerabili Frați în Domnul! Când ați

binevoit a osteni până la acest oficiu protopopesc, ca să vă ridicați modesta plată cu cu care scumpa noastră Țară vrea să ne ajute, ca să ne putem împlini cât mai bine marea slujbă pe care o avem: de a fi *lumina lumii* și *sarea pământului*, adevărați povățuitori ai credincioșilor pe calea cea bună și curățitori a sufletelor lor, Vă salut cu frățească dragoste și Vă rog să stăm iarăși puțin de vorbă despre celea ale sfintei noastre slujbe, că mult bine izvoarește din discuția acestor conveniri, pe cari și Preafericitul Papă Piu XI le dorea și recomanda așa de călduros în *Enc. despre preoție*: „La fiecare lună, departe de trebile de toate zilele, destinați o zi de reculegere specială, cum a fost totdeauna obiceiul preoților evlavioși“; scrie Papa.

Înainte însă de a începe discuția asupra subiectului *Cina cea de Taină*, pe care am avut plăcerea de a Vă ruga să meditați, să ne expunem *fructul meditației și să-l discutăm*, Vă rog să-mi permiteți a Vă reaminti că s'au plinit luna trecută 50 ani dela moartea unuia dintre cei mai mari Vlădici pe cari i-a avut Biserica noastră: Ioan Vancea.

Pentru odihna marelui său suflet am servit în sobor sf. liturgie azi. În adevăr, Mitropolitul Ioan Vancea a avut un suflet mare, plin de zel și dinamism, pentru biserică și neamul nostru. De sigur că se va scrie pe larg toată truda depusă în 72 ani de viață în ogorul

Bisericii și neamului de acest uriaș fiu al românismului.

Voiu încerca să schițez câteva puncte din marea operă făcută de Mitropolitul Vancea.

A urcat pe scara ierarhiei bisericești, începând dela primul fuscel, cum ar trebui să înceapă toți cari vreau să fie conducători; a fost *coadjutor la Măcău*... Ajungând Episcop la Gherla controlează pe subalternii săi des și riguros.

Devenind scaunul de Mitropolit vacant, cere să se completeze prin *alegere* și nu prin *numire*.

Ales Mitropolit, ține sinoade, vrea congrese, concheamă concilii provinciale, ordonă conferințe protopopești. Ia parte cu vrednicie la conciliul din Vatican. Pune bază fondurilor pentru *preoții deficienți, viduo-orfanal, exactorat*. Școlile din Blaj i-au fost tot așa de dragi ca și lumina ochilor săi. Iată câteva fugare priviri în activitatea gigantică a acestui stâlp al bisericii și neamului nostru.

Vă mulțumesc, Venerabili frați, că ați binevoit a veni să comemorăm și împreună pe Marele Vlădică, cum la-ți prăsnuit fiecare cu credincioșii în parohie. Făcând așa, ne-am împlinit datoria impusă prin vorbele Domnului: *aduceți-vă aminte de mai marii Voștri și le urmați credința*, și vom binemerita dela Domnul.

Cerând să păstrăm un moment de recu-

pe margine de crater vulcanic, între oameni deosebiți de cei din orașele înșirate ca mărgelile pe linia de tramvai ce leagă Roma de Frascati, cu fața spre Albano, în apropierea căruia singur putea să fi existat Alba-Longa, cu care-și încep și ei și noi, istoria... Acolo la el, Românii pot sta în dragă voie și ani de zile studentul teolog poate să petreacă până-și va lua și alte diplome decât cele în teologie... Iar dacă avem acum la Sacra Romana Rota și un avocat român, Mons. Canestri i se datorește. El l-a susținut, el l-a ajutat, el i-a deschis drumul spre carieră ce face cinste nației noastre.

Descendent dintr-o familie de conți, se poartă cu delicatețe și dela prima întâlnire îți dai seama că ai în față un nobil... Dar ce-i ce-l cunosc mai de aproape, știu întâmplări din viața-i ce fac să admiri bronzul sufletului ce dă viață unei inimi atât de calde... Și știu ce a trebuit să îndure, într-o curbă a vieții sale din cauza iubirii față de Români. Și iarăși, cei ce de aici întrețin legături cu el, au mereu dovada iubirii față de Țara noastră și de interesele ei. Acest interes n'a scăzut o clipă, această iubire n'a fost schimbată de nimic... Și dacă după năprazna anului 1940, n'a venit o altă fulgerare peste Biserica noastră: Hajdudorogh-ul, un cuvânt a avut și acela pe care Pius XII îl cunoștea și îl stima de mult... Dar sunt lucruri pe cari istoria le va încresta în răbojul ei, atunci când toți îl vor putea citi...

Pe cerul sărăcăcios al prietenilor noștri s'a stins nu de mult un astru: abatele catolic Zavoral. Din zările senine ale sudului ne îmbracă în lumina ei caldă altă stea: prelatul catolic, Alberto Canestri!

Eugen Popa

Oaspeți dragi. Sâmbăta trecută ne-a adus o bucurie neașteptată, împlinind o dorință de atâta vreme cu dor dorită. Trecând Feleacul în mașina consulatului român dela Cluj, — după un scurt popas la Turda, unde se găsesc atâția din credincioșii lor — PP. SS. LOR IULIU AL CLUJULUI și ALEXANDRU AL BĂII MARI au sosit, în fapt de

seară, în Blajul pe care nu l-au mai văzut de doi ani încheiați.

Revedere duioasă. — În fața castelului mitropolitan așteptau membrii Ven. Capitulului și clerul gremial. În numele tuturor, și din încredințarea I. P. S. Valeriu Traian — care se găsea la consacrarea bisericii din Bărbant — II. Sa vicarul general Dr. Victor Macavei a adresat înalților oaspeți cuvinte calde și simțite de bun sosit; răspunzând, emoționat și emoționant, P. S. Iuliu. În liniștea grea de bucurii și dureri nespuse, a vibrat adânc: „Mulți ani trăiască” al corului clericilor. Bucuria ne-a fost mare, că i-am revăzut în pace, întregi și sănătoși; munca grea a celor doi ani din urmă n'a făcut decât să-i întărească în vigoarea apostolică și dinamismul în deobște cunoscut, care caracterizează înalta lor păstorire.

Și, deocamdată, de odihnă nu poate fi vorba nici acum. Sunt aici atâția vechi cunoscuți cari vreau să-i vadă, atâția credincioși din eparhiile lor cari vreau să le primească binecuvântarea și să audă un cuvânt de mângâiere apostolică. — Apoi, o serie întreagă de probleme bisericesti, vechi și noi, cari reclamă de atâta vreme rezolvarea, ce nu putea ieși decât din sfatul tuturor Ierarhilor aparținători provinciei de Alba-Iulia și Făgăraș. Sosind în grabă și P. S. IOAN al Lugoșului, s'a și ținut, încă Miercuri după amiază, o întâle ședință a Conferinței episcopale, în care s'au trecut în revistă chestiunile mai mari ce urmează să fie deslegate.

Discuțiunile continuă la București — unde Preasfințitul, în frunte cu I. P. S. Sa VALERIU TRAIAN, seniorul episcopatului nostru și administrator apostolic al arhidiecezei, au plecat în zorii zilei de Joi. — La întoarcere, se vor opri iarăși la Blaj, sperăm, pentru mai multă vreme — fiind, de sine înțeles, oaspeții iubiiți ai I. P. S. Valeriu Traian.

Cuprinzând bucuria tuturor, a celor dela centru și a mulțimilor din sate și orașe, preoți și mireni, „Unirea” — care a avut și fericirea de a-și revedea pe fostul său director și, s'ar putea spune, al doilea întemeietor — le spune înalților oaspeți ai Blajului: Bine ați venit, Stăpâni Preasfințiți!

Dumineca Misiunilor

În toate timpurile Biserica a propovăduit învățătura mântuitoare. A propovăduit-o și între păgâni, căci e imposibil să fi convins de existența unui adevăr religios și să nu dorești ca și alții să fie părtași ai acelui adevăr. Conceptul de adevăr religios e universal și de aceea postulează o turmă și un păstor. — Consultând o statistică religioasă constatăm cu regret cât e de mare numărul celor cari nu sunt creștini. Biserica catolică trimite an de an tot mai mulți misionari spre a vesti tuturor neamurilor Evanghelia lui Isus, urmând porunca misionară dată de El. Misionarul este erou al crucii. Nu arareori e ucis de magicieni, e mâncat de canibali, e sfâșiat de fiare, cade jertfă leprei primite în leproseriile în cari a acceptat de bună voie să fie alinător al suferințelor. Ceeace face misionarul e mai mult decât dragoste față de oameni, e mai mult decât imperativul categoric al datoriei. E jertfire pentru Isus, e dăruire totală, e viață în care nu vede decât un singur lucru — dorința de a propovedui pe Isus celor cari nu-l cunosc. Eroii spiritualității creștine fac și știință. Câte tomuri de etnologie și de geografie a neamurilor păgâne, câte volume de gramatică și de filologie a limbilor africane și asiatică sunt scrise de misionarii catolici! Aproape toate ordinele și congregațiile catolice au trimis misionari. Sunt și câțiva misionari români în Africa și în China, în cadrele Ordinului Franciscan și Iezuit.

Misionarismul printre păgâni nu-l fac numai preoții plecați printre negrii sau printre pieile roșii. Despre Sf. Ecaterina de Siena se spune că a convertit mai mulți păgâni decât mulți misionari. Există ordine de bărbați și de femei, cari se roagă neîncetat pentru bunul mers al operelor misionare. Un iezuit cu darul de a predica avea succese mari. Venea lume foarte multă să-l asculte. Cu verva-i oratorică impresiona profund sufletele cre-

legere în memoria marelui Arhiepiscop Ioan, declar conferința preoțească de azi deschisă.

Iubiți Frați, să-mi dați voie să recitim și împreună descrierea făcută de apostoli a Marei opere a Domnului *Cina cea de Taină*. (Se cetește pasajele respective din Evangheliști).

Sfințiți Părinți, binevoii acuma a Vă spune fiecare ceace credeți din rodul meditației, ca să putem trage concluzii și să aducem hotărâri pentru a putea fi cât măi la înălțimea chemării noastre.

Rând pe rând și-a spus fiecare preot rodul meditației sale despre *Cina cea de Taină*. Unii au cetit, alții spun liber. Unii cu mult zel și pricepere, alții cu mai puțină, după sufletul și căldura fiecăruia. Expunerea fiecăruia a fost interesantă, ascultată cu atențiune de toți și consemnată în proces verbal.

După desbaterea amănunțită a celor expuse s'au fixat următoarele *concluzii și hotărâri*:

3) *La Cina cea de Taină Domnul nostru Isus Hristos a întemeiat sf. liturgie, jertfa legii noi, izvorul harurilor.*

Preoții, slugile lui Hristos, suntem datorii să face ceace a făcut Domnul, a urma întocmai pe Domnul, a nu lăsa nimic din ceace a făcut El. „Aceasta să o faceți și voi întru pomenirea mea”.

Zi-sa Domnul... mergeți... Deci preotul este îndatorat a grijii de biserică, de podoaba,

curățenia ei... nu ctitorii nu poporul, ci preotul. El e capul, mintea, inima parohiei. Dela preot trebuie să pornească inițiativele. El trebuie să fie dinamoul... El pune în mișcare toate...

Și au mers ucenicii... Alții execută: curatorii, Reuniunea de femei, Agru, credincioșii... După ce i-a învățat preotul prin cateheză, în școala de adulți, în predici, în scaunul spovedaniei... După ce l'a îndrumat...

Și el vă va arăta... Oricare credincios face, pune la dispoziție, dă pentru biserică dară este instruit, educat, dedat.

Și vă va întâmpina... Preotul nu trebuie numai să dea ordin ci să spună cu dragoste, amănunțit ce să facă, cum să lucreze, cum să porceadă credincioșii, ctitorii...

Și au găsit... Imposibil să nu poți face în oricare parohie tot ce e necesar dacă urmezi pe Domnul: nu aveți pentru că nu cereți.

Și făcându-se seară a venit... La timpul fixat, hotărât, când trebuia, a venit Domnul. Ce greșală fac preoții cari nu au timpul fixat pentru serviciile divine, când întârzie, fac să aștepte cantorii, credincioșii. Ce lucru slab fac acei preoți cari merg la biserică numai la doxologie. Câtă supărare produce preotul, care face să aștepte oamenii la spovedit. A te scula la 8 ca să începi slujba la 8^{1/2} este necorespunzător, că n'ai timp de reculegere. Oare nu trebuie să stărnești părere de rău pentru pă-

cate? Ce pildă rea pentru copiii proprii, pentru soție, servitori, alți căsăni, cari văd că abia s'a sculat preotul, se îmbracă în grabă și trebuie să fugă la biserică, fiind târziu, fără a se fi putut pregăti.

De aici urmează că mulți copii de preot nici nu vreau să audă pe preoție...

Deci fixat trebuie timpul de slujbe, și ținut...

Cu dor am dorit... Oare noi cu dor servim? Ni drag a servi? Cred că nu e cu dor, când de Duminecă până în altă Duminecă nu mai pui piciorul în biserică! Că nu ai slujbă? Dar tu nu ai lipsă personal? Familia ta? Nu ai părinți morți? Prietini? Copii? Binefăcători? „Nu aveți, pentru că nu cereți”.

„Nu avem cantor”. Dar un copil nu poți învăța să cânte? Dar un fond pentru a plăti pe cantori zilnic, nu poți face cu credincioșii? Imposibil să nu poți face orice, dacă faci ca Domnul Isus. Dar lipsa de zel, de dor, de drag, de foc, este pricina răului.

A spălat picioarele... Ce lucru mare ne arată aici Domnul! Câtă comoară de înțelepciune e aici. Oare ne gândim noi bine, la ce a făcut Domnul? Ne curățim noi pe noi oare, înainte de a merge la altar? „Scoate întâi bârna... nu ne sună nouă? Dar pe credincioșii noștri îi curățim oare? Să luăm viața așa cum este. Bietul credincios se trudește 6 zile cu munca după care trăiește. Il năcăjește

dincioase. Intr'o zi Mântuitorul i-a descoperit că succesul nu e datorit meritelor sau talentelor sale, ci rugăciunilor cucernice ale unui frate laic, care se roagă adesea pentru el. Pentru reușita operelor misionare nu se roagă numai călugării, ci toți creștinii. Papa Leon XIII marele îndrumător al operelor misionare, recomandă ca fiecare regiune să-și aibă misionarul său și toți catolicii să se roage pentru progresul operelor misionare. În Dumineca misiunilor toți catolicii se roagă în mod special pentru misiuni. În afară de rugăciuni mai putem — și trebuie — să contribuim la opera misionară, dând contribuția noastră — oricât de modestă — pentru misiuni. Dar din dar se face raiu — spune înțelepciunea poporului. Ofranda noastră — oricât de mică — e folosită pentru opera misionară. Revista *Micul Misionar* dela Oradea, condusă de Păr. Ioan M. Gârleanu, recomandă în mod special copiilor să se roage pentru misiuni. Acelaș lucru îl făceau și calendarele *Micului Misionar*, calendare în cari se găsește mult material despre misionari. Azi avem o singură revistă, care se ocupă în mod special de misiuni: *Misionarul* dela Lugoj, redactat de Rev. Dr. Nicolae Brânzeu, prepozit capitular. Dumineca Misiunilor este sărbătoarea bisericii catolice, propovăduitoarea neobosită pe tot globul a Evangheliei lui Isus.

Despre misiuni s'a scris mult și merită să se scrie mereu. Figurile de misionari sunt eroi nemuritori. Marele public citește cu plăcere cărți despre misionari. Damian Leprosul, Epopeea Albă, Pustnicul din Sahara — ca să pomenesc numai ultimele volume despre misionari publicate în biblioteca "Energia", au fost adevărate revelații pentru publicul cititor dela noi. Ce bine ar fi dacă s'ar citi cât mai mult de tineri! Din punct de vedere bibliografic găsim date amănunțite despre misiuni și misionari în opera — *Bibliotheca Missionum* — în 8 volume mari (apărute la Münster, începând din anul 1916) de R. Streit. Dintre revistele mari cari se ocupă de misiuni și de misionari pomenesc:

Revue d'histoire des missions (Paris) și Zeitschrift für Missionswissenschaft (Münster).

Iosif E. Naghiu

Știri mărunte

Canonici noi. Alăm pe cale particulară că la propunerea Ven. Capitulului lugojan, P. S. Ioan al Lugojului a numit de canonici pe pâr. Ștefan Bălan, protopopul Devei și pe pâr. Ioan Ploscaru, secretarul episcopesc din Lugoj. — Amândoi noii demnitari sunt, ca preoți, tineri, amândoi teologi de Blaj cu studii universitare teologice ulterioare la Strasbourg, amândoi celibi. — Felicitările noastre!

Sfințirea bisericii din Bărăbanț. (Alba-Iulia). Credincioșii din frunțașă parohie Bărăbanț au avut bucuria mare de a vedea în mijlocul lor pe I. P. S. S. Dr. Valeriu Traian Frunțiu, care în zilele de 10—11 Octombrie c., le-a consacrat biserica edificată sub regretatul preot Francisc Boțianu. Săvârșirea acestui act solemn s'a făcut în prezența autorităților locale, în frunte cu subpref. jud. Alba, d. Peculea, a insp. sanitar Barițiu, a pretorului Frâncu și a altor personalități. Dela Blaj au însoțit pe I. P. S. Sa Revmii George Dănilă și Ioan Moldovan, pâr. Dr. Sept. Todoran, Dr. Ioan Vesa, pâr. Ioan Florea. Tot atunci a fost hirotonit preot clericul absolvent Andronic Lazar. A cântat frumos corul condus de preotul local Basiliu Comes.

Minunea lichefierii sângelui Sf. Ianuarie. S'a repetat și în acest an la sărbătoarea lui (19 Sept.) în Neapol, în prezența unei mari mulțimi de credincioși, strănși pentru a-i cinsti moaștele sale sfinte. Lichefierea a avut loc după câteva zeci de minute de rugăciune a clerului și a poporului credincios. Cum e natural, minunea a stârnit un viu entuziasm în sânul populației neapolitane, care are o deosebită devoțiune față de acest sfânt, care e patronul orașului. La minune a asistat și cardinalul Maglione, secretarul de stat al Vaticanului.

„Osservatore romano“, semioficiosul Vaticanului, și-a sărbătorit în tăcere un jubileu tipografic rar: A tipărit al 25.000 număr al său. În al 82-lea an al existenței sale a putut să se bucure că a scos 25.000 numere, cu toate că uneori a trebuit să treacă peste greutăți mari. Ne asociem la bucuria lui și-i urăm mulți ani înainte!

Locale. Dumineca viitoare, a săptămânii VI după Înălțarea Sf. Cruci, va predica în catedrală pâr. Dr. Ioan Vesa, profesor de teologie.

Lumea misionară în cifre. Mai bine de jumătate din populația totală a globului e încă păgână. În mijlocul acestei mase imense de peste 1 miliard de păgâni, muncește, făcându-l cunoscut pe

Hristos, o armată redusă, dar unitară, bine disciplinată și curajoasă până la eroism. Ea e formată din 16.215 preoți misionari streini și 5696 indigeni, 8049 călugări streini și 2645 indigeni, 38.261 călugări streine și 16.154 indigene. Această armată care nu cunoaște compromisuri, nu știe ce e trădarea, și care luptă cu armele lui Hristos, va măcina colosul păgân. Victoria e înecată, însă sigură.

Cel mai mare observatoriu astronomic din lume va fi construit — după cât comunică agenția Mediterraneană — pe colinele din Albano Laziale în satul Monteporzio Catone din Italia. Dat fiind că el trebuie să fie centrul internațional al astronomiei mondiale, în apropierea lui se vor clădi bibliotecă, săli de lectură și un hotel modern, care să adăpostească pe aceia care iscodesc tainele cerești.

Al treilea centenar al întemeierii orașului Montreal a fost sărbătorit cu mult fast în luna Iulie din acest an. Sărbătoarea a avut mai mult un caracter religios, la care a voit să participe și Sf. Părinte, care cu această ocazie a trimis Arhiepiscopului orașului un autograf și a dăruit un potir prețios. Orașul a fost închinat de misionarii francezi Preacuratei Fecioare Maria și s'a distins în totdeauna prin dragostea mare pe care a arătat-o față de Preacurata.

Noua capitală a Tailandei. Ziarele din Bangkok au publicat știrea că guvernul thailandez (siamez) se ocupă cu gândul de a clădi o nouă capitală la Saraburi. Planurile de construcție sunt gata și lucrările vor începe nu peste mult. Se înțelege că va fi o capitală modernă, păstrând totuși stilul național.

Cea mai înaltă biserică din Europa se va clădi în Italia de Nord pe vârful „Vioz“ din grupul Cevedale. Ea va fi închinată Sf. Bernard, și va fi la o altitudine de 3535 metrii.

Concurs

Mitropolia Română Unită din Blaj, în vederea jubileului de 250 ani dela nașterea Episcopului Inocențiu Micu Klein, publică un **Concurs literar**, de 10.000 Lei, pentru cea mai reușită *baladă sau poem*, care să glorifice personalitatea marelui arhieru, luptător și martir național.

Lucrările sub Motto se vor înainta, până la data de 15 Noembrie 1942, Mitropoliei Române Unite din Blaj.

Operele premiate vor servi ca text compozițiilor muzicale, pentru care se va publica un concurs aparte.

o vită, un om, un copil și injură, de mânie, vatămă și poate nedreptățește... face pagubă... se imbată... câte păcate nu face omul în 6 zile în familie, afară, la câmp, cu lucru... De toate acestea trebuie curățit Dumineca, pentru că altcum sf. liturgie la care asistă nu revarsă asupra lui harurile Domnului. Să vedem cum execută formalitățile alții. Jidani au baie la Sinagogă. Musulmanii intră desculți în templul lor... oare noi de ce nu urmăm porunca Domnului de a intra la sf. liturgie cu sufletul curățat în baia spovedaniei, desculțați de păcate...? Nu există scuze! Domnul întreabă: *Știți ce v'am făcut vouă?* și continuă „și voi datori sunteți a spăla...“ „Că pildă v'am dat“ și „Voi să faceți“ „Ferițiți veți fi de le veți face“. Nu e destul a le ști, ci a le face. Par'că ar fi Domnul între noi. Ne laudăm, că știm noi ce trebuie să facem. Dar nu facem! Nu spovedim bucuroși Dumineca, ne e greu, că e slujbă multă, că avem de făcut Utrenia, Liturgia, să ne gândim la predică... Să vină credincioșii altădată la spovedit..., dar uităm că ei bieții lucră până noaptea târziu... Ce fericit trebuie să fie preotul care știe, că la sf. liturgie asistă credincioșii lui cu sufletul curățat...

A luat Isus pâne mulțumind, binecuvân-

tând, a frânt... oare noi suntem vrednici a face așa? Oare nu avem aceeași slujbă? Oare dăm credincioșilor să mănânce... și să bea...? Zicem din gură, dar nu facem aievea când îi spovedim, când arătăm prin gesturi, prin vorbe, că nu ni-i drag a sta în scaunul mărturisirii.

Și după ce a dat laudă a eșit în munte... Oare noi stăm puțin în reculegere la treptele altarului după sfârșitul sf. liturgii ca să mulțumim Domnului... și să îi cerem iertare pentru neglijență, neatenție, distracții, greșeli, pe cari le-am comis în decursul sf. slujbe? Ori ne desbrăcăm în grabă și fugim din biserică, ca și când am fi scăpat de o sarcină grea?

4) În urma **concluziilor** trase, dela sine se evidențiază **hotărârile** următoare:

În fiecare parohie și filie să avem biserică. Biserica să fie bună, curată, grijită, împodobită. Altarul curat, plin de flori, luminat cu tabernacol și chivot cum se cuine.

Confesional lângă fiecare alt r. Scaun de mărturisire în confesional. Cu toate în confesional și biserică. Lumini curate, și multe ci bune, fără serum și fum.

Lăviți de stat pentru credincioși în biserică. **Progratia Seminarului Blaj**

rică. Icoane nu multe și fără preț, ci frumoase, curate, încadrate și nestricate.

Ordine și în biserică pentru crâșnic, cantori, cititori, copii, tineret, frunțași.

Fixate oarele de începerea sf. slujbe și ținut orariul fixat.

Cel puțin 1 ceas înainte de slujbe stă la dispoziția credincioșilor în scaunul de mărturisire, natural că și în decursul utreniei dacă e cazul.

Toate acestea să și le facă oamenii. Ei să le grijească. Toate se vor putea, dacă preotul își face datoria, adică predică, predică și iar predică, cu fapta și cu vorba.

Se comunică adresa Prea Ven. Superiorității Nr. 4864/1942 referitor la stole și se discută pentru a se executa cât mai bine ordinele Nr. 4708/1942 despre cimitire, Nr. 4143/1942 despre catecheză, Nr. 5270/1942 despre gradații, despre ziua misionară, Nr. 3082/1942 despre concubinaj.

Se împarte salariul pe luna August și alocațiile familiare pe lunile April—Iulie.

Cu rugăciunea **Născătoare de Dumnezei** se încheie conferința preoțească.

Un protopop mai bătrân